

Societat Coral Amics de la Unió

25

Viatge a França dels integrants de la Societat Coral Amics de la Unió a principis del segle XX

Medalla de la Ciutat a la **Societat Coral Amics de la Unió**
Granollers, 1877

Es distingeix la Societat Coral Amics de la Unió, entitat nascuda a Granollers l'any 1877, integrada en el moviment associatiu impulsat per Josep Anselm Clavé, fundador a Catalunya dels cors claverians. Al llarg de 137 anys, l'entitat s'ha mantingut profundament arrelada a la ciutat i compromesa amb la cultura del país, i ha tramès l'amor per la música i el cant coral a diverses generacions de granollerins i granollerines.

L'any 1996, la creació de l'Escola de Música al si de l'entitat va comportar una modernització i un creixement que actualment es tradueixen en una escola coral integrada per nou grups corals i una orquestra amb tots els ventalls d'edat –al capdamunt de la qual se situa el Cor Infantil, la formació amb més projecció internacional–; centenars d'alumnes de Granollers, comarca i més enllà, i diverses orquestres de diferent nivell.

Música i cant coral són les eines de treball d'una entitat que promou la formació en valors de la persona, tenint ben present també el rigor i la professionalitat. De la direcció musical se n'encarreguen els germans Josep i Joan Vila.

La Societat Coral Amics de la Unió, situada al carrer de les Travesseres en un local molt proper on va iniciar al segle XIX les seves activitats, és l'entitat més antiga de la ciutat i actualment està presidida per Marina Garrell.

Grup de cantaires a la plaça de la Poxada els anys 70

Els anys setanta del segle XIX resulten especialment prolífics socialment, culturalment i econòmicament per a Granollers, vila que compta amb una població de prop de 6.000 habitants. És en aquest ampli marc socioeconòmic que neix, l'any 1877, la Societat Coral Amics de la Unió. Durant aquests anys i d'altres immediatament posteriors, diverses entitats socials i culturals (el Casino; el Centre Catòlic; La Unió Liberal; L'Alhambra...) apareixeran també en el panorama granollerí. En el cas de les entitats corals la seva creació respon, en plena revolució industrial, a la necessitat d'oferir alternatives culturals als milers d'obers que s'incorporen al món laboral.

Es tracta d'un moviment que a Catalunya té diversos divulgadors, entre els quals i d'una manera especial Josep Anselm Clavé (Barcelona, 1824-1874), fundador l'any 1850 a Barcelona de la societat coral La Fraternidad. Sota el lema *Progrés, Virtut, Amor*, Clavé entén que aquestes màximes que el cant coral fomenta resulten imprescindibles per al progrés de les persones. El moviment claverí granollerí, representat en els seus inicis per corals com La Antigua y La Constància, se significa ràpidament a través de la Societat Coral Amics de la Unió. Amb seu al carrer de les Travesseres està integrada per un cor de 32 homes. La primera junta que presideix Magí Vila resta formada per Pere Matamala, Josep Reverter, Josep Pereanton, Antoni Sagués, Pere Padrós, Antoni Jubany... La majoria dels cantaires són treballadors de les empreses incipients granollerines: Roca Umbert... La bandera o estendard de la Societat és lliurada el 1887 per Pere Viader, Esteve Ventura i Isidre Blanchart, essent brodada per les Germanes Carmelites. La Societat Coral Amics de la Unió té al llibre de Registre el número 1.265 i es troba al foli 71.

El cor, que és dirigit als seus inicis per Francesc Margarit, inicia la seva singladura el segle XX, formant part de la recent creada Federació Euterpense de Cors i Orfeons de Clavé, sota la batuta del mestre Antoni Juncà. Els obrers tenen l'oportunitat de participar en activitats culturals i socials que duen a terme en una seu fixa, amb el que tot això representa dins del camp de l'associacionisme, aspectes reflectits molts d'ells al llibre d'actes de l'entitat. Les més antigues conegudes de la Societat corresponen a l'any 1912. La majoria tracten d'assumptes

La Federació de Cors de Clavé atorga el 1988 a la Societat la Medalla de Bronze.
(Foto: Eugenio / Arxiu Herminia Jubany)

de caràcter intern relacionats amb els assajos, els drets i els deures dels cantaires...

Durant els anys 20 i 30, la Societat creix i participa en gran quantitat de trobades corals que es fan dins i fora de Catalunya: Tolosa de Llenguadoc, Maó, Terrassa, Barcelona... Sota la direcció del mestre Francesc Vilaró, els cantaires són un centenar. La seva tasca mereix l'elogi de persones com l'impressor Amador Garrell i Alsina a *La Gralla*: "*Obrers tots els cantaires, mai han desdit quan s'ha tractat de fer aportació i fer oir el seu cant en tots els actes en els quals se'ls ha demanat el seu concurs*".¹ Musicalment, la Societat segueix comptant amb mestres de renom com Josep Maria Ruera: "*El rotllo de cant està integrat per una vuitantena de coristes i ha arribat a ésser un conjunt veritablement respectable*". El repertori està format per peces com *Els pescadors*, *Els xiquets de Valls*, *Les flors de maig*, *Els néts dels Almogàvers*, *Montserrat*...

Durant el període de la Guerra Civil, la Societat Coral Amics de la Unió viu les hores més baixes de la seva història com queda reflectit als fulls del seu llibre d'actes, ja que durant el període del 26 de juny de 1938 fins al 10 de juliol de 1940 no es redacta cap acta.² Finalitzada la guerra, el moviment claverià rep un important revés a causa de les noves directrius franquistes relacionades amb les entitats que tenen o demostren tenir un marcat caràcter catalanista. En aquestes difícils circumstàncies i només amb 43 socis, els de la Societat es proposen com a missió principal el deure de conservar l'estendard, passi el que passi. Apressada per les dificultats de tota mena, el 1947 l'entitat canvia de local social i s'instal·la al passatge del Triomf, efemèride que s'aprofita per presentar de forma oficial la reorganitzada massa coral, la qual des de fa dos anys ençà es dedica a sortir al carrer per cantar les tradicionals caramelles de Pasqua. Els de Can Mariano –nom popular amb el qual són coneguts– compten amb 300 socis, 100 dels quals cantaires.

Al llarg de la dècada dels 50, la Societat es consolida de mica en mica. El 1954, Granollers inaugura a la plaça de Josep Barangé un monument obra de Víctor Moré dedicat al mestre

1 Garrell i Alsina, Amador. *La Gralla*. Granollers, 1930.

2 Llibre d'Actes de la Societat Coral Amics de la Unió de Granollers. Període 1940-1970, pàg. 1.

Concert de *Mar i cel* al Teatre Auditori el 2011 amb motiu del 15 aniversari de l'Escola. (Foto: Jordi Ribó)

Clavé. El 1960 passen a ocupar un local situat a la plaça de José Antonio, espai que fins fa uns anys havia estat la seu de l'Escola Municipal de Música. La Societat decideix per unanimitat de la seva Junta General acceptar el 21 de gener de 1961, l'ingrés de les dones com a socis protectors amb els mateixos drets i deures que la resta d'integrants. El 22 de maig de 1966 s'inaugura davant del Casino un nou monument a Clavé obra de l'arquitecte Josep Barangé i del forjador Martí Masvidal. Són anys de moltes activitats i també de nombroses sortides culturals que fan, preferentment, per Pasqua. Els destins: Illes Balears, València, Saragossa, Galícia, Narbona, Roma, París...

Amb el pas dels anys es posen en marxa nous grups, entre els quals el Cor Infantil el 1968 a iniciativa del mestre Felicià Maresma. El nou cor participa i actua a festivals, canta les tradicionals caramelles, assisteix a les trobades de corals... El 1970 ho fa a Granollers (prop de 3.000 cantaires s'apleguen al Pavelló) en una trobada organitzada per les Joventuts Musicals. Dos anys més tard, la Societat adapta els seus estatuts. El 1972 forma part amb d'altres entitats de la Comissió Pompeu Fabra de les Festes de Primavera impulsades per Òmnium Cultural amb l'objectiu d'avançar en la recuperació de les llibertats i els trets d'identitat catalans. En el camp de les activitats, destaca la celebració de la Primera Trobada de Cors de Clavé de Granollers.

Tots aquests importants esdeveniments passen a formar part des de l'1 de gener de 1974 de *L'Estendard*, butlletí de la Societat Coral Amics de la Unió, un projecte impulsat per Víctor Pey que compta ben aviat amb la col·laboració entusiasta de socis com ara Josep Font, Antoni Galera i Josep Garrell, impressor i escriptor que aviat es converteix en l'ànima del butlletí. A les seves pàgines s'hi troba àmplia informació sobre els reeixits homenatges que fan a alguns dels seus mestres: Josep Maria Ruera, Felicià Maresma, Joan Coll i Aureli Font. També hi ha d'altres notícies: l'edició del primer disc (amb peces de Vilaró, Ruera, Maresma i Roger), l'anunci de la creació de la secció de Cinema i Fotografia...³

Sota la presidència de Lluís Sitjes i amb motiu de la commemoració del centenari l'any 1977, l'Ajuntament de Granollers, ciutat on Anselm Clavé té dedicat un carrer des de 1915, decideix concedir a l'entitat la Medalla de la Ciutat en la seva categoria de plata. El lliurament té lloc

The Manor House • Church Lane • Hemingford Abbots • Huntingdon PE28 9AL

Telephone: 01480 494449 • Fax: 01480 494977 • email: joanna@collegium.co.uk

3rd February

Dear Mr Jover,

Please forgive a letter in English - I'm afraid I have no Catalan or Spanish. I just wanted to thank you for sending me your wonderful recording of my DANCING DAY. The performance is a delight - full of spirit, beautiful singing and playing, and I enjoyed the added percussion.

Please give my congratulations to all your young singers!

With my best wishes, John Rutter

Please give my congratulations to all your young singers!
With my best wishes, John Rutter

Portada del disc *There is No Rose* juntament amb una carta de felicitació de l'autor de la música, John Rutter

el 6 de novembre en el decurs d'un acte que s'inicia amb la presentació del nou estendard dissenyat per Amador Garrell i Soto i que segueix amb la missa que es fa a la parròquia de Sant Esteve amb les intervencions musicals de Josep Maria Ruera, Ventura Garcia, Vicenç Vacca i la Coral Infantil. El nou estendard és apadrinat per la Societat La Violeta de Vilanova de la Roca i Art i Unió de Parets, i per la família de can Colomer. L'acte d'imposició de la medalla es fa tot seguit a la plaça de la Porxada i és presidit per l'alcalde Francesc Llobet. La celebració es complementa amb d'altres activitats, entre les quals, l'exposició "100 anys d'història de la Societat Coral Amics de la Unió" que es presenta al Museu.

Amb més de 500 socis, l'any 1981 els de la Societat fan realitat el vell somni de comptar amb un local propi al carrer de les Travesseres núm. 20, un projecte en el qual col·labora l'Ajuntament. Les noves propostes passen per potenciar les activitats vers els seus associats (grup d'escacs, concurs de dibuix...) i la dels seus dos cors: el Petit Mixt i el Gran, així com el Grup d'Havaneres. Igualment, es comença a pensar seriosament en la possibilitat de disposar d'una Coral Gran Mixta. La pensada es converteix en fita històrica el 5 de juny de 1983 a la Casa de Cultura Sant Francesc, sota la direcció de Josep Marquès i la participació de 45 cantaires. Un nou reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya l'any 1988, permet comptar a la Societat Coral Amics de la Unió amb la Medalla de Bronze amb distintiu Blau, guardó que rep la seva presidenta Hermínia Jubany al Palau de la Música Catalana.

Amb motiu de la designació de Granollers, cinquena vila claveriana el 1990 per part de la Federació de Cors de Clavé, l'escriptor, poeta i home de lletres Ramon Munné, llegeix el 6 de maig un pregó excepcional. Munné glosa brillantment les virtuts de la Societat Coral Amics de la Unió. Primer ho fa en prosa: *"Avui, amics, una societat granollerina senzilla, i uns homes i unes dones modestos (ja que ara el Cor, des de fa ja uns anys és mixt) ens han evidenciat, i ens ho palesen cada dia que passa, que si hi ha una ferma voluntat, un enlairat pensament i una digna embranzida, per sort res espiritual no pot morir mai, per cadenes i traves que se*

3 L'Estendard, butlletí de la Societat Coral Amics de la Unió, 1974.

L'Orquestra de Cambra Amics de la Unió en un dels darrers projectes de l'entitat

li posin". I finalment, en vers: "... Mentre l'esperit de Clavé / duguís ben gravat a l'ànima... / Mentre puguis escampar que ets de llavor catalana / per tots els solcs d'aquest món / canta, bon claveria, canta!".

La dècada dels 90 evidencia una realitat sociocultural nova que també afecta la Societat Coral Amics de la Unió, la qual veu amb dolor com el Cor d'Homes va perdent, a causa de l'elevada edat dels seus membres, la majoria dels seus integrants. Conscients d'aquesta situació, el president Bonaventura Buixó i d'altres membres de la junta, aposten per l'evolució de l'entitat tot donant entrada a noves propostes i a noves persones. És així com es potencia el grup de Cinema i Fotografia i es dona el vistiplau a la creació de l'Escola de Música Amics de la Unió, una iniciativa impulsada els primers mesos de 1996 pels germans Josep i Joan Vila i Neus Bermúdez, amb l'objectiu que representi tot el projecte de futur de la Societat. Els inicis no resulten gens fàcils. El primer curs el comencen amb 25 alumnes i 5 professors. Els anys successius, però, resulten fonamentals. A les millores de les instal·lacions del carrer de les Travesseres, segueixen d'altres relacionades amb les infraestructures, la gestió, els equips i el professorat, tot augmentant considerablement el nombre d'activitats i concerts que organitzen, convertint-se en un dels principals programadors privats de la ciutat. Fideles al seu passat, fan del cant coral un dels eixos vertebradors de l'escola.

Durant la commemoració del 125è aniversari l'any 2002, aquests i d'altres fets relacionats amb l'entitat són destacats ben especialment pel seu president Buixó, molt satisfet de comprovar com els negres presagis que amenaçaven el futur de l'entitat es converteixen en brillants raigs d'esperança. Per aquestes dates, el director de l'escola Josep Vila anuncia la creació de l'Escola Coral, projecte que agrupa i coordina els diferents cors que hi ha en funcionament: el Cor de Minimúsics, el Cor d'Inicis, el Cor de Logse, el Cor Infantil, el Cor de Pares i el Cor de Cambra del Vallès Oriental amb un total de 200 cantaires.

En el decurs de la seva història, la Societat Coral Amics de la Unió –seria injust no fer-ho–, ha estat presidida per un estol de persones que, cadascú a la seva manera, ha treballat i treballa sempre amb esforç en pro de l'entitat. Ells han estat: Magí Vila, Pere Viader, Pere Padró, Jau-

El Cor Infantil guanya a Luxemburg el 2013 la Silver Rose Bowl, el premi al millor cor amateur de totes les categories

me Olivé, Antoni Baliu, Joan Castellà, Pere Coll, Amadeu Ventura, Josep Quintana, Miquel Bages, Manuel Pagès, Salvador Bellet, Pere Corbera, Fèlix Llopart Mas, Amadeu Gaig, Pere Rosell, Jaume Vinyals, Albert Masat, Francesc Agustí, Josep Gutiérrez, Vicenç Castellà, Miquel Vilarrasa, Fèlix Llopart, Lluís Sitjes, Vicenç Buñuel, Pere Grau, Herminia Jubany, Bonaventura Buixó i Marina Garrell, actualment.

Tot acompanyant aquests presidents, cal destacar la tasca realitzada tanmateix pels directors musicals que l'entitat ha tingut durant aquests 137 anys de vida, destacant entre ells músics de reconegut prestigi: Francesc Margarit, Antoni Juncà, Ricardo Albareda, Jaume Arumí, Francesc Vilaró, Josep Maria Ruera, Emili Cot, Felicià Maresma, Boi González, Josep Maria Roger, Lluís Bregel, Fidel Membrive, Josep Marquès, Ma. Josep Gibert, Rafael Sala, Àngels Costa, Marta Estruch, Josep Vila Jover, Francesc Rovira, Manuel Vilasaló, Víctor García, Roser Vila, Marta Germán, Marta Marín, Joan Vila, David Gómez, Maria Illa, Marta Dosaiguas i Àlex Saborit.

Els darrers anys han esdevingut de gran transcendència per a l'entitat. Consolidades les seves estructures organitzatives i dirigida l'Escola de Música per Josep Vila, la seva participació en diversos certàmens nacionals i internacionals de prestigi s'ha saldat amb èxits extraordinaris. El més destacat i significatiu ha estat l'assolir l'any 2013 pel Cor Infantil a Luxemburg al ser reconegut com a millor cor amateur d'Europa amb la Silver Rose Bowl al festival *Let the Peoples Sing!* D'altres premis i guardons significatius han estat els obtinguts al Certamen Internacional d'Havaneres i Polifonia de Torrevella (Alacant) o el Certamen Coral de Tolosa (Guipúscoa).

Amb 10 formacions musicals (Cor de Minimúsics, Cor d'Inicis, Petits Cantors, Cor d'Elemental, Cor Infantil, Cor Jove, Cor Plèiade, Cor de Cambra de Granollers, Cor Mixt Amics de la Unió i Orquestra de Cambra), 35 professors, 7 discos enregistrats (*Els pecats del cor, 10 anys: 10 estrenes; Musica Coeli; Josep M. Ruera: música vocal; El Bestiolari; Després del Jazz, There is no rose*) i més de 700 socis, la Societat Coral Amics de la Unió afronta el segle XXI, remarca la seva presidenta Marina Garrell des del carrer de les Travesseres, "amb el convenciment que 137 anys després de la seva fundació seguim sent fidels al lema claverià de Progrés, Virtut i Amor".